

DOPISY

DOPISY LAICKÉHO SDRUŽENÍ SV. DOMINIKA

Kontemplace a stálá formace

Boží milost působí v každém okamžiku a ve všech okolnostech našeho dominikánského života a volá nás, abychom se k Němu stále blížili a posvěcovali se. V tomto nebude naše formace nikdy ukončená ani završená; sv. Dominik by se jistě nerozpakoval modlit se se sv. Pavlem, abychom „vedli život hodný Pána a ve všem se mu líbili: nesli plody všech možných dobrých skutků a rostli v poznávání Boha“ (Kol 1,10). Až dosud – navzdory povzbuzením několika generálních kapitol a *Listu o formaci* Damiána Byrna (1991) – jsme fakticky pokoušeni ignorovat pozvání ke kontemplaci v rámci stálé formace. Řítíme se do studia, pokulháváme v tom anebo se zpronevřujeme tomu, jak máme být kompetentní ve své službě. (...) Musíme být ostražití vůči tomu, abychom dbali na určité citlivé, ale nutné úkoly nebo se spokojili se získáním nových dovedností, víc než bychom dbali na opravdovou obnovu a přehodnocení toho, jak máme sloužit. A mohli bychom nedocenit to, že studium samo je formou kontemplace a pomocí modlitbě. Navzdory tomu, jak hodnotné a atraktivní mohou být naše životy a jak plodná může být naše práce, riskujeme, že neporosteme v poznání Boha, pokud si sami nedovolíme „luxus“ stálé formace. Je to riziko, které si můžeme dopřát, abychom mohli sloužit Božímu lidu v nové globální realitě.

Vyzýváme všechny bratry, aby na sebe vzali osobní odpovědnost za svou trvalou formaci a chápali ji jako úkon kontemplace, který živí naše stálé obrácení a pomáhá nám seznámit se s potřebami lidí této doby.

Akta volební generální kapituly Řádu kazatelů
(360-361)
Providence 2001

Stálá formace

POČÁTKY PŮSOBENÍ BRATRŮ DOMINIKÁNŮ

Zakladatel řádu bratří kazatelů byl řeholní kanovník katedrální kapituly v kastilském městě El Burgo de Osma **DOMINGO DE GUZMÁN** (†1221). Jako průvodce tamního biskupa blahoslaveného Diega de Azevedo (†1207) se důvěrně seznámil se slabinami tehdy vedeného boje proti jihofrancouzským albigenským kacířům, do něhož chtěl zapojit důkladně teologicky vzdělané kazatele. První dům nového společenství vznikl roku 1215 u kaple svatého Romana v Toulouse a v následujícím roce získal Dominik schválení papeže Honorio III. Řád převzal Řeholi svatého Augustina doplněnou o prvky ze stanov Premonstrátů. První generální kapitula přijala roku 1220 v Bologni po vzoru Menších bratří zásadu apoštolské chudoby chápanou ovšem poněkud méně důsledně. V roce 1425 povolil papež Martin V. jednotlivým konventům nabývat nemovitý majetek a v letech 1475 a 1477 papež Sixtus IV. toto povolení rozšířil na celý řád. Zůstal však zachován požadavek osobní chudoby členů. V roce 1233 byli dominikáni Řehořem IX. pověřeni výkonem inkvizice. Do jejích dějin se řád později výrazně zapsal, byť ne jako výhradní vykonavatel, i v českém prostředí. Důraz kladený na vzdělání se odrazil ve vzniku významných generálních Studií (např. v Paříži, Bologni a v předhusitském období i v Praze) a řád má dnes i vlastní university (Manila, Řím). V roce 1990 měli dominikáni zhruba 700 mužských klášterů s téměř 7000 členy, z čehož bylo přes 5000 kněží. Sídlo hlavy Řádu je na římském Aventinu u kostela svaté Sabiny (Santa Sabina) darovaného svatému Dominikovi již papežem Honoriem III.

Dominikáni patří k řádům žebrovým (mendikantským) a jejich hlavním posláním je kazatelská a misijní činnost a vědecká práce, čemuž odpovídá rozsáhlá činnost publikační. Hlavou řádu je generál (Magistr Řádu) volený generální kapitulou na devět let a mající osm až deset asistentů. Provincie musí mít alespoň tři konventy – viceprovincie dva – a v jejím čele stojí provinciál (Provinční převor) volený provinční kapitulou na čtyři roky s možností být zvolen dvakrát po sobě. Provinční kapitula volí rovněž definitory. Konvent má mít nejméně šest členů, z toho čtyři kněze, a je veden převorem zůstávajícím v úřadě nejvýše dvakrát tři roky. O vzdělávání komunity pečuje lektor a majetek spravuje syndik. Menší dům vede superior.

V Čechách založili první dominikánský klášter bratři vyslaní z konventu v Kolíně nad Rýnem v roce 1224 či 1225 u svatého Klimenta na Poříčí, odkud byl záhy přenesen ke kostelu stejného zasvěcení na Starém Městě. Později sídlili dominikáni v Praze na Starém Městě u svatého Františka

(Anežský klášter) a poté u svatého Jiljí a na Malé Straně u svaté Maří Magdalény (s rezidencí v Nových Dvorech). Další konventy, vesměs vzniklé v souvislosti se zakládáním nových měst, byly v Berouně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Chebu, Chrudimi, Jablonném v Podještědí, Klatovech, Kolíně, Litoměřicích (nejdříve u svatého Michala pak u svatého Jakuba), Lounech, Nymburku, Písku, Plzni (původně u Svatého Ducha a svaté Markéty, nověji u Panny Marie Růžencové), Sezimově Ústí, Turnově a Ústí nad Labem. Uvažovalo se rovněž o zřízení kláštera na Hřidelíku u Blíževedel. Jen krátce působili dominikáni v bývalém jezuitském semináři v Chomutově. Domy v Čechách a na Moravě patřily po roce 1228 k polské a po roce 1301 k samostatné české provincii. Chebský klášter náležel do roku 1608 k provincii saské. V roce 1860 vznikla v důsledku reformních snah tzv. říšská provincie. Česká provincie se opět osamostatnila v roce 1905, kdy se sídlem jejího provincialátu stal pražský konvent u svatého Jiljí.

Reholním oděvem je bílý hábit, kožený pás s růžencem, bílý škapulír s kapucí a na cesty mimo dům dlouhý černý plášť s kapucí. Od 15. století je zavedeno řeholní jméno. Byly užívány různé varianty znaku. V nejsložitějším leží v dolním stříbrném poli vyběhajícím nahoru prohnutým klínem kniha, na níž sedí pes s hořící pochodní v tlamě, přidržující tlapou modrou kouli. Nad ním se kříží palmová ratolest a lodyha lilie. V horním, černý plášť symbolizujícím poli je zlatá hvězda. Štít, nad nímž se vznáší zlatá koruna, je kladen na stříbrno-černý liliový kříž obtočený růžencem. Heslo: *Veritas*.

Zakladatel řádu svatý Dominik byl kanonizován již roku 1234 a k prvním řádovým světcům patří rovněž inkvizitor **Petr Veronský** (†1252). S Dominikem je spojován původ růžence a bratři kazatelé pěstují kult Panny Marie Růžencové, jejíž svátek se šířil zvláště po vítězství nad Turky u Lepanta roku 1571.

Vedle velké postavy zakladatele tomismu **svatého Tomáše Akvinského** (†1274) je mezi církevní učitele řazen z dominikánů **svatý Albert Veliký** (†1280) a terciářka **svatá Kateřina Sienská** (†1380). Z dalších známějších světců byl členem Řádu **Vincenc Ferrerský** (†1419) a patronka Jižní Ameriky, terciářka **Růžena z Limy** (1586-1617). Svatofečen byl rovněž dominikánský papež **Pius V.** (Michele Ghislieri, 1504-1572). Dále je možno zmínit generály řádu **blahoslaveného Jordana Saského** (†1237) a **svatého Rajmunda z Peňaforte** (†1275), zakladatele polské provincie **blahoslaveného Česlava** (†1242) a **svatého Hyacinta** (†1257), autora proslulé Zlaté Legendy (Legenda

Aurea) **blahoslaveného Jakuba de Voragine** (†1298), papeže **blahoslaveného Benedikta IX.** (†1304), záhřebského biskupa **blahoslaveného Augustina Kažotiče** (†1323) nebo kardinála **blahoslaveného Jana Dominici** (1357-1419). V klášteře v Jablonném byla odedávna uctívána v roce 1995 kanonizovaná terciářka **Paní Zdislava z Lemberka** (†1252).

Mezi dominikány se vedle pověstných inkvizitorů a například též autorů neblaze proslulého spisu Kladivo na čarodějnice (Malleus maleficarum) setkáváme i s předními oběťmi inkvizice Girolamem Savonarolou (1452-1498) a Giordanem Brunonem (1548-1600). Dlouhou řadu učeností proslavených členů řádu působících v Čechách uzavírají ve 20. století teologové a spisovatelé Silvestr M. Braitó (1898-1962), Metoděj Habáň (1899-1984) či Reginald M. Dacík (1907-1988).

fr. Mannes

Životy bratří

(výběr ze stejnojmenné knihy bl. Geralda Fracheta OP, kterou vydalo nakl. Krystal OP v Praze I.P. 2004)

58. Nebezpečné litanie

V době, kdy jistí pařížští mistři mocně pobouřili univerzitu proti bratřím a oni nevěděli, co počít, nařídili bratři na generální kapitule, aby se každý týden v celém řádu bratři ve venii modlili sedm kajících žalmů s litaniami k Blahoslavené Panně a svatému Dominikovi na odvrácení nepokojů.

V římském konventu byl jistý zbožný bratr, který během litaní trochu zdřímł a zdálo se mu, že vidí nad pokrývkou oltáře sedět Pána Ježíše Krista a vedle něho Blahoslavenou Pannu, která jednou rukou držela jeho ruku, druhou ukazovala na bratry ležící na zemi v modlitbě a říkala: „Vyslyš je, vyslyš je!“ Týž bratr to pak vyprávěl magistrovi řádu dlícimu tehdy v Římě. Není třeba pochybovat, že se tehdy Blahoslavená Panna přimlouvala za Řád a byla vyslyšena, neboť zakrátko byl spor s univerzitou, v němž řádu hrozila velká pohroma, vyřešen papežským výnosem pro řád příznivým.

203. Úcta k ranám Kristovým

Jistý bratr Němec, vznešeného života a pověsti, byl od dětství zvyklý mít ve velké úctě a lásce Utrpení Kristovo a Jeho Rány. Každodenně říkal k počtě pěti Ran: *Klaníme se Ti, Kriste, a dobrořečíme Tobě, neboť skrze svůj Kříž svět jsi vykoupil.* Přitom se pětkrát položil na zem a stejně tolikrát říkal Otčenáš s prosbou, aby mu Kristus udělil bázeň a lásku.

Jak sám později vyprávěl, zjevil se mu Kristus Pán a dal mu pít ze svých Ran podivuhodnou sladkost. Když ji okusil, veškerá rozkoš a potěšení světa se mu obrátily v hořkost.

* * * * *

Homilie na pohřbu o. Jiřího Maria Veselého OP

Bratři a sestry, vzpomenu na setkání s Otcem Jiřím, když jsem jej odvážel z letiště v Praze při jeho první návštěvě doma po letech vyhnanství a jeli jsme kolem Pražského hradu. Tehdy mě chytil za ruku a řekl mi: „Musím se držet. Bud' se mi to zdá, anebo je to skutečnost.“ Nezdálo se mu to, vrátil se domů. Uteklo pár let a životní sen Otce Jiřího se naplnil. Ve skutečnosti s větším překvapením, než tehdy, když jsme jeli kolem katedrály sv. Víta, ale s podobnou radostí a překvapením.

Otče biskupe, sestry a bratři ve svatém Dominiku, spolubratři kněží, jáhni, sestry, sestry a bratři v Kristu, přátelé, smrt, lépe řečeno pohřeb patří k okamžikům v lidském životě, kdy si výrazně uvědomujeme, kdo je člověk, co je život, ale také, že patříme k sobě. Ve skutečnosti to zcela jistě není úplně pravdou, protože patříme k zemím, kde více než polovina lidí, kteří zemřeli, odchází bez rozloučení. Lidská společnost a i ti nejbližší dávají najevo: „Odešel, nic se nestalo, zapomeňme, vždyť přece život utíká a je tolik důležitých věcí, a ještě si komplikovat život se zbytečnými výlohami.“ A tak bych vám chtěl poděkovat, že jste vážili tuto cestu, abychom se rozloučili s Otcem Jiří Maria Veselým.

Loučíme se s ním v den svátku Narození Panny Marie, o svátku, který způsobil, že nejen odchod ze života je důležitou událostí, ale že slavíme i narozeniny a pak i jmeniny. Otec Jiří nikdy nezapomněl své jméno napsat Jiří Maria. Ano, možná někoho napadne, že byl člověkem minulého století. Byl člověkem doby, která především na Moravě a v jeho rodišti ještě věděla, co je tradiční, klasická zbožnost. Četba z Písma Svatého - z Knihy knih, která formovala a formuje, ať chceme nebo nechceme, naši kulturu a civilizaci do dnešních dnů, zazněla z knihy Nářků. Poslední rozloučení je lidským a proto i křesťanským postojem. Člověk si uvědomí, co je lítost, co je bolest a že pohřeb v životě každého člověka má své patřičné místo. Ve slovech Evangelia jsme vyslechli zprávu o smrti Ježíše Krista na kříži a uvědomovali jsme si, jak důležitý to byl okamžik v životě Krista, ale i důležitý okamžik pro nás. Mohli jsme si uvědomit, že právě volání Eliáše je nám připomínkou, že smrt je také poslední zkouškou naděje. A touto zkouškou náš spolubratr, kněz Jiří Maria prošel. Zcela jistě, že tak jako život není snadnou událostí a snadným příběhem, tak nemůže být ani snadnou událostí umírání a smrt. Evangelní zvěst nekončila smrtí, ale zprávou o vzkříšení. Proto z našich pohřbů neodcházíme zasmušení, ale s nadějí.

Je jakýmsi novodobým zvykem vyhnout se životnímu příběhu zesnulého a proslovit homilii, kterou bychom mohli přednést na každém pohřbu – kohokoliv, kdekoliv a komukoliv. Domnívám se, že to není ani křesťanské, ani lidské, ani slušné. My se loučíme s konkrétním člověkem, kterého jsme znali, s kterým, především vy starší, jste měli možnost prožít mnohá léta. Víme, že Otec Jiří je skutečně postavou dvacátého století a celé toto století se promítlo do jeho života jedinečným a nesmazatelným způsobem.

Narodil se v Protivanově. Možná by někdo řekl: „Opravdu nebyl to protivný člověk.“ Přesto byl člověkem velkých protiv, velkých protikladů. A proto ve svém životě okolo sebe dokázal vždy shromáždit veliké množství nadšenců, kteří na něho vzpomínali po celý život, anebo vzpomínají, protože ho přežili. Zcela jistě, že dokázal také svými postoji vyvolat i opačné postoje, ať chtěl, či nechtěl. Patřil k těm lidem, kteří, jestliže se jednou rozhodnou, pak jdou svou cestou a v dobrém slova smyslu nehledí ani nalevo, ani napravo. Bezesporu, vstupovat do vozovky a nepodívat se nalevo a napravo není rozumné. Tak není myšlena tato věta. Víme, že velká část z nás a obyvatel této země i našeho kontinentu až příliš často hledí nalevo a napravo. Nemyslím tím politické strany, ale to, že myslí na svůj prospěch a zisk. K těmto lidem Jiří nepatřil. Proto se rozhodl stát se dominikánem. Tento klášter zažil známou scénu, kterou vyprávěli starší Otcové. Nakonec noviciát i klerikát jezdil za jeho maminkou na prázdniny. Jestliže absolvoval řádová studia, tak je neabsolvoval jenom proto, aby je absolvoval, ale také je neabsolvoval jenom proto, aby jeho jméno zdobil akademický titul. Skutečně se dokázal po hlavě vrhnout do tehdejšího intelektuálního, církevního a náboženského života. Byl na začátku zaskočen a zklamán. To se stává na začátku řeholního života velmi často mladým kněžím, řeholníkům i řeholnicím. Byl vybrán za regenta dominikánského studia do misii v Číně – do Šanghaje, ale tehdejší provinciál Otec Metoděj chtěl, aby se uplatnil zde v Olomouci. Díky tomu se Otec Jiří mohl dožít takového věku. Protože ti, kteří byli vysláni do Šanghaje, kromě jednoho, nepřežili, ale skončili na šibenici. Neznamená to však, že se vyhnul útrapám a zvrátům dvacátého století. Odešel do Itálie, aby pak na katolické univerzitě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Miláně přednášel filozofii, především slovanskou literaturu. Neznamenalo to pro něj, že by v těch dobách války našel klidné zázemí na univerzitě, aby přednášel o nejmodernějších proudech ve filozofii a mohl zůstat úplně mimo proud života. Tehdy se zapojil do velké Odyssey českých a slovenských vojáků, kteří si uvědomili, že jejich místo není na straně Německé nacistické říše, ale že jejich místo je tam, kde se rozhoduje o svobodě jejich národů. Zorganizoval jejich útek k partyzánům. Do poslední chvíle se staral o lidi, kterým se nepodařilo odejít do hor. Víme, že si často člověk nemůže sám zvolit svou cestu, ale že o některých událostech rozhoduje štěstí nebo Prozřetelnost. Pro ty, pro které válka neskončila bezproblémově, stal se Otec Jiří velkým advokátem. Ocenění nejvyšším vyznamenáním za odvalu se proměnilo ve vězení, protože lidská závist a nenávisť dělají své.

Později se Otec Jiří vrací do pražského kláštera, aby ho odvedla jiná diktatura, jiná totalita, neboť hnědou nahradila rudá. Obě si nevážily člověka, obě byly přesvědčeny, že náboženství je největším nepřítelem lidstva a především, že náboženství nemá své místo ve dvacátém století. A tak známe kapitolu Otce Jiřího v želivském klášteře, v oné kalvárii českého, moravského, slezského a slovenského kněžstva v padesátých letech. I tam je Otec Jiří člověkem protikladů.

Připomínám zde blahoslaveného Hyacinta Cormièra, obnovitele české provincie, která po své obnově v roce 1905 měla 30 členů, z toho 18 kněží. Do této provincie Otec Jiří vstupoval. S touto provincií spojil svůj život a stal se tak velkým

svědectvím blahoslaveného Otce magistra Hyacinta Cormiera, který svým postojem, ale především svou světeckou povahou dokázal převést Řád těžkými chvílemi boje proti modernismu. Chceme si uvědomit při vzpomínce na uzdravení Otce Jiřího v Želivě, co v životě znamená opravdové společenství ve víře a lásce.

Jestliže Jiří později opouští koncentrační tábor, najde své nové uplatnění v práci na archeologických vykopávkách na Velehradě. Po 21. srpnu 1968 odchází do emigrace, aby se podílel na probuzení cyrilometodějské úcty v duchu II. vatikánského koncilu. Tam v Římě jste se s ním mnozí setkávali. Byl to zapálený průvodce po svatých místech, nebo přímo v bazilice sv. Petra, kde vás uváděl k hrobu prvního apoštola, prvního papeže. Poslední léta před listopadem 1989 byla pro Otce Jiřího velmi smutná. Touha a stesk po domově ovládala jeho srdce. Konečně se mohl vrátit do svobodné vlasti, aby znovu svým hlasem, svými nezapomenutelnými kázáními oslovil své pražské přátele různých společenských vrstev, kteří už také zestárlí a byli překvapeni, že znovu uvítali kněze, kazatele, který je naplněný duchovním nadšením, porozuměním pro druhé. Řekl jsem, že je Otec Jiří Maria klasickou postavou kněze, řeholníka dominikána dvacátého století. Prošel těmito velkými změnami. Je typickým reprezentantem individualismu našeho řádu ve dvacátém století, těch velkých osobností, které dokázaly obstát i v nejtěžších zkouškách, a přitom nebyli jakousi šablonou. Ne, museli a často také jednali nevypočitatelným způsobem, překvapivým způsobem. Byly to postoje, ve kterých obstály v očích člověka, opravdového křesťana a Církve, která ví, že když prochází dějinami musí říci své ano a musí říci své ne, i když je to období zmatků a chaosu. Tak bych chtěl říct, především bratřím a sestrám svatého Dominika, že Otec Jiří je postavou, která nám má co říci. Uvědomme si, že právě ony postoje, které jsou hluboce zakořeněny ve víře, která dává člověku naději a proto také dává schopnost i milovat, dovolí, aby se dokázal usmířit, ne, aby upadl do rezignace, ne, aby považoval za základní křesťanský postoj jakési ublíženecké naříkání, což je jeden z hlavních projevů naší církve v dnešní době. Stěžujeme si, že upadá zájem mládeže o církev. Odpovídá to však tomu, jakým způsobem oslovujeme současného, mladého člověka. Vezměme si určitý příklad z postoje Otce Jiřího k mladému člověku, k člověku vůbec, k lidem v jejich různých životních situacích. My velmi často dokážeme vytvářet velké litanie hříchů a neřestí, s kterými se setkáváme v životě kolem sebe. Jsme však šokováni, když najednou zjistíme, že druzí, kteří žijí dál od církve vidí naše hříchy a naše chyby.

Je zapotřebí ponořit se do oné hloubky Boží lásky. V životě kněze Jiřího Maria je mariánská úcta životem. A tak bych z tohoto místa chtěl Otcí Jiřímu poděkovat za veškeré jeho statečné postoje a říct mu: „Ano, byly chvíle kdy jsme si řekli tak to je, tak to není.“ Ne vždy jsme se shodli, ale to vůbec neznamenalo, že bychom nemohli mít jeden druhého v úctě a přátelství!

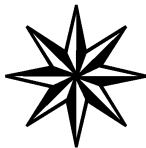
*fr. + Dominik Duka OP
Olomouc 8. září 2004*

Prosby o modlitby

- ... za naše zemřelé členy známé i neznámé
- ... za zdraví všech našich nemocných členů či jejich rodin
- ... za zdraví a zdárnou rekonvalescenci sestry Anunciáty
- ... za zdraví sestry Kateřiny Hylákové a jejího potomka
- ... za magistra Řádu a naše představené
- ... za zdraví sestry moderátorky Ester Kopecké
- ... za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ... za zdar setkání dominikánské rodiny v Hradci Králové (27.11.2004)
- ... za naše bratry a sestry působící ve školství

Přejeme hojnost Božího požehnání:

Časné sliby

Klára Vídeňská	18.11.1995
Josefa Ziková	18.11.1995
P. Prokop Bahník	3.12.1976

Úmrtí

† Patrik Antonín Vlasák	4.10.1995
† Jana Růžena Krausová	20.10.1996
† Kolumba Věra Mrázová	1.11.1999

Narozeniny

Jakub Brůha	9.10.1960
Fr. Tomáš Zeman	12.10.1949
Augustin Nečas	13.10.1960
Zdislava Hlaváčová	4.11.1918
† Patrik Antonín Vlasák	20.11.1915
Anunciáta Pirnerová	25.11.1928
Martin Aul	30.11.1961

Svátek

Terezie (od Ježíše) Pázralová	15.10.
Lukáš Jírka	18.10.
Martin (de Porres) Aul	3.11.
† Albert Miroslav Němec	15.11.

☺ **ZPRÁVY** ☹

Příští **schůzka MS** bude **7.12.2004** od 16 hod.

DOPISY - informační měsíčník laiků O.P. Vydává Laické sdružení sv. Dominika - Místní sdružení Panny Marie Růžencové, Jiráskovo nám. 30, 301 54 Plzeň; e-mail: j.horacek@centrum.cz. Pouze pro vnitřní potřebu. Neprodejně. Odpovědný redaktor Vincenc J. Horáček. Příspěvky zasílejte na výše uvedené adresy. Redaktor si vyhrazuje právo příspěvky upravovat a krátit.